

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนัก ระเบียบกรมเจ้าท่า

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน
พ.ศ. ๒๕๕๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

โดยที่กรมเจ้าท่ามีอำนาจหน้าที่ดูแลรักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำ
คลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย ตลอดจนมีอำนาจในการพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอก
แก้ไขหรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำทางเรือเดิน อาศัยอำนาจตามความ
ในมาตรา ๑๒๐ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช ๒๔๕๖
แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ ๑๔) พ.ศ. ๒๕๓๕ อธิบดีกรมเจ้า
ท่าจึงวางระเบียบกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดินไว้ ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาต
ให้ขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน พ.ศ. ๒๕๕๔”

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๒ ระเบียบนี้ให้ใช้บังคับนับถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกระเบียบกรมการขนส่งทางน้ำและพาณิชยนาวี ว่าด้วยหลักเกณฑ์
และวิธีการ ในการอนุญาตขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน พ.ศ. ๒๕๔๖
บรรดาระเบียบ หรือคำสั่งใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๔ ให้รองอธิบดีที่กำกับดูแลสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบ
และสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ เป็นผู้รักษาการตามระเบียบนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๕ ในระเบียบนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

“ขุดลอก” หมายความว่า การขุด ลอก ตัก ดุด หรือการกระทำด้วยประการใด ๆ ที่
ทำให้หิน กรวด ดิน หวาย โคลน หรือสิ่งอื่นใดในน้ำสาธารณะเคลื่อนย้ายจากแหล่งเดิมหรือขึ้นมา
บนฝั่งโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดูแลรักษาลำน้ำสาธารณะ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

ข้อ ๖ การยื่นขออนุญาตขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน ให้ผู้ขออนุญาตยื่นคำขอตาม
แบบ ข.๑ แนบท้ายระเบียบนี้ ที่สำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบ หรือสำนักความ
ปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ กรมเจ้าท่า พร้อมด้วยเอกสารหลักฐาน ดังต่อไปนี้

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๑) สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้ขออนุญาต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) หนังสือมอบอำนาจ พร้อมสำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้รับ
มอบอำนาจ ในกรณีที่มีการมอบอำนาจ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๓) ในกรณีที่ผู้ขออนุญาตเป็นนิติบุคคล ให้ยื่นคำขอพร้อมสำเนาหนังสือรับรองการจดทะเบียนนิติบุคคล สำเนาบัตรประชาชนและสำเนาทะเบียนบ้านของผู้มีอำนาจลงนามผูกพันนิติบุคคล

(๔) หลักฐานการสำรวจและแผนที่ในมาตราส่วน ๑ : ๒,๐๐๐ จำนวน ๓ ชุด โดยต้องเป็นแผนที่ที่ได้สำรวจมาแล้วไม่เกิน ๖ เดือน นับถึงวันที่ยื่นคำขอ ทั้งนี้ ต้องมีวิศวกรผู้มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุมสาขาวิศวกรรมโยธา ตามพระราชบัญญัติวิชาชีพวิศวกรรม พ.ศ. ๒๕๐๕ หรือพระราชบัญญัติวิศวกร พ.ศ. ๒๕๔๒ ลงชื่อรับรองในแผนที่พร้อมแนบสำเนาใบอนุญาตให้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพวิศวกรรมควบคุม มาด้วย ในกรณีหน่วยงานราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นผู้ยื่นคำขอ ให้เจ้าหน้าที่ในสายงานโยธาของหน่วยงานนั้น ๆ ที่เป็นผู้สำรวจออกแบบเป็นผู้ลงชื่อรับรองในแผนที่ ทั้งนี้ หลักฐานการสำรวจและแผนที่ต้องมีรายละเอียดเพิ่มเติม ดังต่อไปนี้

(ก) กรณีการขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย ต้องแสดงแนวขอบเขตของลำน้ำ ความลึกของพื้นที่ท้องน้ำ (เทียบจากระดับตลิ่งและหมวดหลักฐานของทางราชการ) สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่สำคัญตามแนวลำน้ำที่ขออนุญาต ขนาดและขอบเขตที่ขออนุญาตขุดลอก

(ข) กรณีการขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขุดลอกหน้าท่าเทียบเรือ แผนที่ต้องมีรายละเอียดครอบคลุมพื้นที่ขออนุญาตและพื้นที่ใกล้เคียง โดยต้องเทียบระดับน้ำทะเลปานกลาง (M.S.L.) หรือระดับน้ำลงต่ำสุด (L.L.W.) พร้อมทั้งแสดงตำแหน่งและขนาดของท่าเทียบเรือ และพื้นที่บริเวณที่จะทำการขุดลอก

(ค) กรณีการขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการเดินเรือ ป้องกันอุทกภัยและภัยแล้ง ดูแลรักษาสภาพลำน้ำ หรือเปลี่ยนแปลงร่องน้ำทางเรือเดิน ต้องมีรายละเอียดแสดงแนวขอบเขตของลำน้ำ ความลึกของพื้นที่ท้องน้ำ สิ่งปลูกสร้างต่าง ๆ ที่สำคัญตามแนวลำน้ำที่ขออนุญาต ขนาดและขอบเขตบริเวณ ที่ขออนุญาตขุดลอกและบริเวณที่ทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก

(๕) รายละเอียดเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ที่ใช้ในการขุดลอก พร้อมด้วยสำเนาหลักฐานทางทะเบียนของเครื่องมือ เครื่องจักรและอุปกรณ์ดังกล่าว

(๖) รายการคำนวณปริมาณวัสดุที่ได้จากการขุดลอก

(๗) แผนงานและระยะเวลาในการขุดลอก

(๘) หนังสือว่าจ้างผู้ทำการขุดลอก (ถ้ามี)

(๙) สำเนาหลักฐานแสดงกรรมสิทธิ์หรือสิทธิครอบครองที่ดิน หน้าที่ดินบริเวณที่ขออนุญาตและบริเวณที่ดินที่ทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก

(๑๐) หนังสือยินยอมจากเจ้าของกรรมสิทธิ์หรือผู้มีสิทธิครอบครองที่ดิน หรือผู้มีหน้าที่ดูแลรักษาที่ดินสาธารณะประโยชน์ ในบริเวณที่ขออนุญาตและบริเวณที่ทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก

(๑๑) การขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย ให้ยื่นมติ อพท. หรือ กพด. แล้วแต่กรณี เพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

(๑๒) การขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขุดลอกหน้าท่าเทียบเรือ ต้องยื่นเอกสารหลักฐานเพิ่มเติม ประกอบด้วย

(ก) สำเนาใบอนุญาตให้ปลูกสร้างสิ่งล่วงล้ำลำน้ำ (ท่าเทียบเรือ)

(ข) แผนที่สังเขปแสดงบริเวณที่ทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก

(ค) กรณีการทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอกลงในทะเล ต้องได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากกรมเจ้าท่าและจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

(๑๓) การขออนุญาตขุดลอกซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อการเดินเรือ ป้องกันอุทกภัยและภัยแล้ง ดูแลรักษาสภาพลำน้ำ หรือเปลี่ยนแปลงร่องน้ำทางเรือเดิน ในกรณีที่มีการขุดลอกเป็นจำนวนมาก หรือที่คาดได้ว่า อาจมีผลกระทบก่อให้เกิดความเสียหายต่อบริเวณข้างเคียงในด้านต่าง ๆ ให้แสดงผลการศึกษาและมาตรการป้องกันแก้ไขผลกระทบตามที่กรมเจ้าท่ากำหนด แนบมาเพื่อประกอบการพิจารณาด้วย

ข้อ ๗ หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย

(๑) พื้นที่ขุดลอกต้องมีขนาดไม่เกิน ๕ ไร่ เว้นแต่มีเหตุผลอื่นเพื่อประโยชน์สาธารณะ

(๒) พื้นที่ขุดลอกต้องอยู่ห่างจากจุดศูนย์กลางของสะพาน เขื่อนหรือสิ่งก่อสร้างงานชลประทาน ไม่น้อยกว่า ๑ กิโลเมตร

(๓) พื้นที่ขุดลอกต้องมีระยะห่างจากบ้านเรือนราษฎร วัด โรงเรียน ทรัพย์สินของทางราชการและเอกชนไม่น้อยกว่า ๕๐๐ เมตร

(๔) ต้องขุดลอกกลางลำน้ำและยาวขนานกับลำน้ำ โดยห่างจากขอบตลิ่งไม่น้อยกว่า ๕๐ เมตร สำหรับลำน้ำที่มีความกว้างตั้งแต่ ๑๒๐ เมตรขึ้นไป หรือห่างจากขอบตลิ่งไม่น้อยกว่า ๒/๕ สำหรับลำน้ำที่มีความกว้างต่ำกว่า ๑๒๐ เมตร ทั้งนี้ ให้คำนวณจากระยะที่แคบที่สุดของลำน้ำบริเวณที่ขุดลอกไปถึงขอบตลิ่ง

(๕) ระดับความลึกในการขุดลอกต้องไม่เกิน ๒ เมตร จากระดับดินเดิม โดยให้พิจารณาจากสภาพของดินขอบตลิ่ง ทั้งนี้ อัตราส่วนความลึกจากระดับขอบตลิ่งถึงพื้นดินใต้ท้องน้ำต่อระยะห่างขอบตลิ่งถึงขอบเขตพื้นที่ขุดลอก (แนวดิ่ง : แนวราบ) ให้คำนวณในอัตราส่วนดังนี้

(ก) กรวดปนทราย	ต้องไม่เกิน ๑ : ๑๐
(ข) ทราย	ต้องไม่เกิน ๑ : ๘
(ค) ดินปนทราย	ต้องไม่เกิน ๑ : ๔
(ง) ดินเหนียว	ต้องไม่เกิน ๑ : ๒

(๖) การขุดลอกต้องไม่เป็นอุปสรรคหรือเป็นอันตรายต่อการเดินเรือหรือการพัฒนาทางน้ำหรือทางเรือเดินของกรมเจ้าท่า

(๗) การขุดลอกต้องไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพตลิ่ง ระบบนิเวศน์และสภาพแวดล้อมทางน้ำ โดยต้องไม่สร้างความเดือดร้อนให้กับประชาชนในพื้นที่หรือกระทบต่อเศรษฐกิจในท้องถิ่นนั้น

(๘) ต้องนำวัสดุที่ได้จากการขุดลอกทั้งหมดขึ้นจากลำน้ำ โดยมีให้น้ำวัสดุที่ได้จากการขุดลอกที่ไม่ได้นำไปใช้ประโยชน์เททิ้งกลับลงสู่ลำน้ำอีก

ข้อ ๘ หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อขุดลอกหน้าท่าเทียบเรือ

(๑) ท่าเทียบเรือต้องก่อสร้างถูกต้องตามรูปแบบและวัตถุประสงค์ที่ได้รับอนุญาต

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

(๒) บริเวณพื้นที่ขุดลอกและบริเวณที่ทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก ต้องไม่มีผลกระทบหรือเกิดความเสียหายต่อตลิ่ง สิ่งก่อสร้างใกล้เคียง ร่องน้ำชายฝั่ง หรือกิจกรรมอื่นในบริเวณใกล้เคียง

(๓) กรณีที่มีการนำเอาวัสดุที่ได้จากการขุดลอกไปใช้ประโยชน์ ให้ผู้รับอนุญาตดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

ข้อ ๙ หลักเกณฑ์การพิจารณาอนุญาตให้ขุดลอกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการเดินเรือ ป้องกันอุทกภัยและภัยแล้ง ดูแลรักษาสภาพลำน้ำ หรือเปลี่ยนแปลงร่องน้ำทางเรือเดิน

(๑) ต้องไม่มีผลกระทบต่อสภาพขอบตลิ่งและแนวลำน้ำ ระบบนิเวศน์และสิ่งแวดล้อมทางน้ำ และกิจกรรมอื่น ๆ ในบริเวณใกล้เคียง

(๒) หากบริเวณที่จะขุดลอกมีสิ่งก่อสร้างสำคัญ เช่น สะพาน เขื่อน ฝาย โบราณสถาน ต้องได้รับความยินยอมจากหน่วยงานที่รับผิดชอบก่อนด้วย

(๓) กรณีที่มีการนำเอาวัสดุที่ได้จากการขุดลอกไปใช้ประโยชน์ ให้ผู้รับอนุญาตดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องด้วย

(๔) ในกรณีที่มีความจำเป็นเร่งด่วน หรือฉุกเฉิน และเป็นภัยธรรมชาติอันใกล้จะถึง ซึ่งหากปล่อยเนิ่นช้าอาจกระทบต่อประโยชน์สาธารณะหรืออาจเป็นอันตรายต่อประชาชน ให้สามารถขุดลอกไปก่อนได้รับอนุญาตได้ โดยให้แจ้งศูนย์พัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ หรือสำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ แล้วแต่กรณี เพื่อให้คำแนะนำเกี่ยวกับรูปแบบและวิธีการขุดลอก ก่อนเสนอให้ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขา ในพื้นที่รับผิดชอบ หรือผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ แล้วแต่กรณี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบก่อนดำเนินการขุดลอก

ข้อ ๑๐ การอนุญาตให้ขุดลอกและทิ้งวัสดุที่ได้จากการขุดลอก ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบเป็นผู้พิจารณาอนุญาต ส่วนในเขตกรุงเทพมหานคร ให้ผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

การอนุญาตตามข้อ ๙ (๑) - (๓) ต้องส่งรูปแบบการขุดลอกให้ศูนย์พัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำในพื้นที่รับผิดชอบ หรือสำนักพัฒนาและบำรุงรักษาทางน้ำ แล้วแต่กรณี เพื่อให้ความเห็นชอบในรูปแบบก่อนออกใบอนุญาต

ข้อ ๑๑ ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบ หรือผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำที่ออกใบอนุญาต สามารถกำหนดเงื่อนไขแนบท้ายใบอนุญาตได้ตามความเหมาะสมและความจำเป็น เพื่อป้องกันผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชน

ข้อ ๑๒ ใบอนุญาตให้มีอายุได้คราวละไม่เกิน ๖ เดือน นับจากวันที่ได้รับอนุญาต กรณีใบอนุญาตให้ขุดลอกที่มีวัตถุประสงค์เพื่อการจำหน่าย ให้มีอายุตามระยะเวลาในใบอนุญาตให้ดูุดทรายที่ออกตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้ดูุดทราย พ.ศ. ๒๕๔๖ หรือฉบับที่แก้ไขเพิ่มเติม

ข้อ ๑๓ ให้แต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบการชดเชย ซึ่งประกอบด้วยเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบ หรือของสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำ แล้วแต่กรณี จำนวนไม่น้อยกว่า ๓ คน โดยให้มีหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมการชดเชยให้เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต กรณีคณะกรรมการตรวจสอบการชดเชย ตรวจสอบพบว่าการชดเชยไม่เป็นไปตามที่ได้รับอนุญาต หรือการชดเชย จะก่อให้เกิดความเสียหายต่อสภาพตลิ่งและสภาพลำน้ำอย่างรุนแรง ให้เสนอผู้อำนวยการสำนักงานเจ้าท่าภูมิภาคสาขาในพื้นที่รับผิดชอบ หรือผู้อำนวยการสำนักความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อมทางน้ำที่ออกใบอนุญาต เพื่อให้ยกเลิกหรือเพิกถอนใบอนุญาต พร้อมดำเนินคดีกับผู้กระทำความผิดกฎหมายต่อไป

ข้อ ๑๔ ในการอนุญาตที่ไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดไว้ในระเบียบนี้ ต้องได้รับอนุมัติจากอธิบดีกรมเจ้าท่า หรือผู้ซึ่งอธิบดีกรมเจ้าท่ามอบหมาย เป็นการเฉพาะรายไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ถวัลย์รัฐ อ่อนศรี

อธิบดีกรมเจ้าท่า

สำเนา
ปริญานช/ผู้จัดทำ

ชาญ/ผู้ตรวจ
พศจิกายน ๒๕๕๔

